

Київський університет імені Бориса Грінченка

Факультет східних мов

Кафедра східної культури і літератури

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-методичної та навчальної роботи

О.Б.Жильцов

2023 року

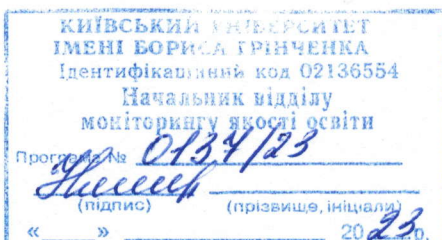
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ СХОДОЗНАВЧІ СТУДІЇ

(Класичні літератури Сходу,

*Культурні та мовно-літературні зв'язки України з країнами Сходу,
Методологія досліджень актуальних проблем східних мов і літератур)*

для студентів

спеціальності	035 «Філологія»
освітнього рівня	другого (магістерського)
спеціалізації	035.065 Східні мови і літератури (переклад включно), перша – китайська
	035.069 Східні мови і літератури (переклад включно), перша – японська
освітньої програми	035.065.01 Мова і література (китайська) 035.069.02 Мова і література (японська)

2023 – 2024 навчальний рік

Розробники:

Семеніст І. В., доктор філологічних наук, доцент, професор кафедри східної культури і літератури Факультету східних мов Київського університету імені Бориса Грінченка.

Москальов Д.П., кандидат філологічних наук, завідувач кафедри східної культури та літератури Факультету східних мов Київського університету імені Бориса Грінченка.

Викладачі:

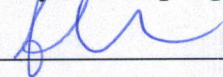
Москальов Д.П., доцент кафедри східної культури та літератури Факультету східних мов Київського університету імені Бориса Грінченка.

Луцюк М.В., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри східної культури і літератури.

Семеніст І. В., доктор філологічних наук, доцент, професор кафедри східної культури і літератури Факультету східних мов Київського університету імені Бориса Грінченка.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри східної культури та літератури (протокол від «25» серпня 2023 року №1).

Завідувач кафедри східної культури та літератури

_____ Д.П. Москальов

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми мова і література
(японська)

25. 08.2023 р.

Гарант освітньої програми Бушко (А.О. Букрієнко)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми мова і література
(китайська)

25. 08.2023 р.

Гарант освітньої програми
_____ (І.В.Семеніст)

Робочу програму перевірено

17. 08.2023 р.

Заступник декана Факультету східних мов

_____ (Ю.В. Боришполець)

Пролонговано:

на 2024/2025 н.р. _____ (_____), «____» _____ 2024 р.,
протокол № _____

на 2025/2026 н.р. _____ (_____), «____» _____ 2025 р.,
протокол № _____

на 2026/2027 н.р. _____ (_____), «____» _____ 2026 р.,
протокол № _____

на 2027/2028 н.р. _____ (_____), «____» _____ 2027 р.,
протокол № _____

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання		
	денна		
Вид дисципліни	обов'язкова		
Мова викладання навчання та оцінювання	Українська, японська, китайська		
Загальний обсяг кредитів / годин	7/210		
Курс	1	1	2
Семестр	I	II	III
Кількість змістових модулів з розподілом	1	1	1
Обсяг кредитів	3	2	2
Обсяг годин, в тому числі:	90	60	60
Аудиторні	24	16	16
Модульний контроль	6	4	4
Семестровий контроль	15	15	
Самостійна робота	45	25	40
Форма семестрового контролю	залік	екзамен	залік

Класичні літератури Сходу

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання		
	денна		
Вид дисципліни	обов'язкова		
Мова викладання навчання та оцінювання	Китайська, японська, українська		
Загальний обсяг кредитів / годин	3/90		
Курс	1		
Семестр	1	2	
Кількість змістових модулів з розподілом	1		
Обсяг кредитів	4		
Обсяг годин, в тому числі:	90		
Аудиторні	24		
Модульний контроль	6		
Семестровий контроль	15		
Самостійна робота	45		
Форма семестрового контролю	залік		

Культурні та мовно-літературні зв'язки України з країнами Сходу

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання		
	денна		
Вид дисципліни	обов'язкова		
Мова викладання навчання та оцінювання	Китайська, японська, українська		
Загальний обсяг кредитів / годин	2/60		
Курс	1		
Семестр	1	2	
Кількість змістових модулів з розподілом		2	
Обсяг кредитів		2	
Обсяг годин, в тому числі:		60	
Аудиторні		16	

Модульний контроль		4		
Семестровий контроль		15		
Самостійна робота		25		
Форма семестрового контролю		екзамен		

Методологія досліджень актуальних проблем східних мов і літератур

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання			
	денна			
Вид дисципліни	обов'язкова			
Мова викладання навчання та оцінювання	Китайська, японська, українська			
Загальний обсяг кредитів / годин	2/60			
Курс	2			
Семестр	1	2		
Кількість змістових модулів з розподілом		2		
Обсяг кредитів		2		
Обсяг годин, в тому числі:		60		
Аудиторні		16		
Модульний контроль		4		
Семестровий контроль				
Самостійна робота		40		
Форма семестрового контролю		залік		

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу «Сходознавчі студії» - систематизувати знання студентів про класичні літератури Сходу, культурні та мовно-літературні зв'язки України з країнами Сходу, методологію досліджень актуальних проблем східних мов і літератур, типологію та динаміку цивілізацій Сходу

Завдання дисципліни передбачають розвиток *загальних компетентностей*:

ЗК2 Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК3 Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК4 Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК7 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК11 Здатність проведення досліджень на належному рівні.

ЗК12 Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Фахових компетентностей спеціальності:

ФК2 Здатність осмислювати літературу як полісистему, розуміти еволюційний шлях розвитку вітчизняного і світового літературознавства.

ФК4 Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.

3. Результати навчання за дисципліною

Програмні результати навчання:

Знання, вміння, розуміння, навички:

ПРН1 Оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення;

ПРН2 Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами;

ПРН5 Знаходити оптимальні шляхи ефективної взаємодії у професійному колективі та з представниками інших професійних груп різного рівня;

ПРН8 Оцінювати історичні надбання та новітні досягнення літературознавства;

ПРН10 Збирати й систематизувати мовні, літературні, фольклорні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів залежно від обраної спеціалізації;

ПРН11 Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних;

ПРН12 Дотримуватися правил академічної доброчесності;

ПРН17 Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу
здатність до критичної рефлексії на процес оволодіння мовою.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

№ п/п	Назви розділів та тематика занять	Вс ь о г о г о д и н	З них:					
			Л ек ці й ні за н ят тя	С е мі на р с ьк і за н ят тя	П ра к т и ч ні за н ят тя	С а м ос ті й на ро бо та	М од у ль н и й ко нт ро ль	С е м ес т р ов и й ко нт ро ль
I. МОДУЛЬ «КЛАСИЧНІ ЛІТЕРАТУРИ СХОДУ»								
Змістовний модуль I. Література Китаю класичного періоду								
1.	<i>Тема 1. Книга пісень. Конфуціанський канон</i>	6	2			4		
2.	<i>Тема 2. Література даосизму. Поетична спадщина давнього південного Китаю. Чуські строфи</i>	6	2			4		
3.	<i>Тема 3. Література доби Цінь та Хань. Література китайського буддизму</i>	6			2	4		

4.	Тема 4. Культура та література Китаю за часів епохи Тан	5			2	3		
<i>Модульна контрольна робота №1</i>		2					2	
Змістовний модуль II. Література Японії класичного періоду								
5.	Тема 5. Література найдавнішої Японії.	6	2			3		
6.	Тема 6. Давня японська поезія	6	2			4		
7.	Тема 7. Розвиток японської класичної прози	6			2	4		
8.	Тема 8. Поетичні збірки Кокінсю, Сінкокінсю	5			2	3		
<i>Модульна контрольна робота №2</i>		2					2	
Змістовний модуль III. Аналіз літературних тенденцій творів класичного періоду Китаю та Японії								
9.	Тема 9. Класичний роман далекого сходу	7			2	4		
10.	Тема 10. Розвиток китайської класичної поезії. Розвиток китайського класичного театру.	7			2	4		
11.	Тема 11. Роман Подорож на Захід	7			2	4		
12.	Тема 12. Роман Гендзі моногатарі	7			2	4		
<i>Модульна контрольна робота №3</i>		2					2	
Разом		90	8	0	16	45	6	15
II. МОДУЛЬ «КУЛЬТУРНІ ТА МОВНО-ЛІТЕРАТУРНІ ЗВ'ЯЗКИ УКРАЇНИ З КРАЇНАМИ СХОДУ»								
Змістовний модуль 1.								
1.	Тема 1. Україна і Схід: витоки. Становлення українського сходознавства	4	2			2		
2.	Тема 2. Історія розвитку українського сходознавства та синології	6			2	4		
3.	Тема 3. Викладання східних мов на території України.	6			2	2		
4.	Тема 4. Викладання української мови на території Китаю та Японії	6			2	4		
<i>Модульна контрольна робота №1</i>		2					2	
Змістовний модуль 2.								
5.	Тема 5. Навчально-методичні здобутки української синології	6	2			4		
6.	Тема 6. Китайсько-українські культурні та наукові зв'язки	6			2	2		
7.	Тема 7. Зв'язки України із Японією та Китаєм в сфері літератури	6			2	4		
8.	Тема 8. Зв'язки в рамках культурного обміну	6			2	3		
<i>Модульна контрольна робота №2</i>		2					2	
Разом за семестр		60	4	0	12	25	4	15

III. МОДУЛЬ «МЕТОДОЛОГІЯ ДОСЛІДЖЕНЬ АКТУАЛЬНИХ ПРОБЛЕМ СХІДНИХ МОВ І ЛІТЕРАТУР»

Змістовний модуль 1.

1.	<i>Тема 1. Специфіка китаєзнавчої та японознавчої методології.</i>	4	2			4		
2.	<i>Тема 2. Традиційна та сучасна системи методів дослідження мов в Китаї та Японії.</i>	6			2	6		
3.	<i>Тема 3. Проблеми вивчення китайської та японської мов</i>	6			2	4		
4.	<i>Тема 4. Проблеми вивчення ієрогліфіки</i>	6			2	6		
<i>Модульна контрольна робота №1</i>		2				2	2	

Змістовний модуль 2.

5.	<i>Тема 5. Проблеми вивчення літератури Китаю та Японії.</i>	6	2			4		
6.	<i>Тема 6. Вивчення традиційної китайської та японської поезики.</i>	6			2	6		
7.	<i>Тема 7. Методологія вивчення китайської та японської літератури</i>	6			2	4		
8.	<i>Тема 8. Вивчення мови та культури Сходу західними мислителями</i>	6			2	6		
<i>Модульна контрольна робота №2</i>		2					2	
<i>Разом за семестр</i>		60	4	0	12	40	4	10

5. Програма навчальної дисципліни «СХОДОЗНАВЧІ СТУДІЇ»

I. МОДУЛЬ «КЛАСИЧНІ ЛІТЕРАТУРИ СХОДУ»

Змістовний модуль 1. Література Китаю класичного періоду

Тема 1. Книга пісень. Конфуціанський канон.

Лекція 1 (2 год.)

Історія Книги пісень. Структура книги пісень. Конфуцій як редактор Книги пісень. Відображення життя та побуту давнього Китаю у давньокитайській Книзі пісень. Інтимна лірика у Книзі пісень. Образ жінки у розділі Норови царств давньокитайської Книги пісень. Чоловічі образи у давньокитайській Книзі пісень. Відображення історії давнього Китаю у розділі Сун – гімни. Портретні характеристики давньокитайських правителів – Йо, Шуня, Веня Вана, У Вана, Сюаня Вана, Цзе, інших. Відображення батальних подій у Книзі пісень. Монотеїстичні мотиви та культ неба. Образ Небесного імператора як владики усього суцього. Концепція Мандату Неба. Відображення історії давньокитайських династій у Книзі пісень. Флористична семантика,

символізм образів живої природи у давньокитайській Книзі пісень. Великі оди та малі оди. Розділ «Гімни» як найдавніша частина світової літературної спадщини, що дійшла до наших днів. Містичні мотиви у розділі «Гімни». Конфуціанський канон. Структура конфуціанського канону. Конфуціанське чотирикнижжя та п'ятикнижжя. Вислови Конфуція Луньюй. Структура Лунь Юй. Образ Конфуція та його учнів у каноні Луньюй. Культ Неба у каноні Луньюй. Життєвий шлях Конфуція. Морально-етичні засади конфуціанства. Жанрова парадигма Луньюй. Книга Да Сюе. Проблема авторства. Жанрова парадигма книги Да Сюе. Книга Чжун Тан (Серединне вчення). Проблема авторства. Жанрова парадигма книги Чжун Тан. Книга Мен Цзи. Виразальні засоби книги Мен Цзи. Книга змін як класична пам'ятка китайської літератури. Історія формування конфуціанського канону. Рецепція конфуціанства у Японії.

Тема 2. Література даосизму. Поетична спадщина давнього південного Китаю. Чуські строфи.

Лекція 2 (2 год.)

Література даосизму. Лао цзи. Дао де цзін. Ключові концепти даоської філософії у каноні Дао де цзін. Категорія Дао як основна категорія культури далекого сходу. Жанрова парадигма канону Дао де цзін. Канон Чжуан Цзи. Чжуан Цзи як літературна пам'ятка раннього даосизму. Баопу цзи. Поетична спадщина давнього південного Китаю. Чуські строфи. Цюй Юань. Трагічна доля Цюй Юаня. Поема Велика Печаль. Девять елегій Цюй Юаня. Девять пісень. Ода Велика печаль (Лі Сао). Семантика флористичного ряду у оді Лі Сао. Сун Юй. Поезія Сун Юя. Оди Сун Юя. Відображення шаманського світогляду у прозі царства Чу. Особливості творів теоретиків даосизму. Пісенно-лірична ритмізована мова, символічні образи і багатозначні поняття у «Книзі Шляху і Чесноти» («道德经») Лаоцзи (VI ст. до н.е.). Багаточисельність фантастичних притч і парабол у книзі Чжуанцзи 莊子 (IV – III ст. до н.е.). Поетична спадщина давнього південного Китаю.

Тема 3. Література доби Цінь та Хань. Література китайського буддизму.

Практичне заняття 1 (2 год.)

Література доби Цінь та Хань. Завоювання Китаю та реформи Цінь Шихуанді. «Велике спалення книжок» Цінь Шихуанді та його негативний вплив на дослідження історії та літературної спадщини Китаю. Встановлення династії Хань. Реставрація літератури класичного Китаю за доби Хань. Історичні записки Сима Цяня Цзя І. Плач за Цюй Юанем. Сима Сянжу. Ван Яньшоу ода про сон. Чжан Хен. Повернення до поля. Література Китайського буддизму. Загальний огляд літератури давньої Індії у контексті кросс-культурного контакту. Життєвий шлях та світогляд Гаутами Шакьямуні. Восьмеричний шлях буддизму (сутра). Нагаарджуна. Асанга. Буддизм

Махаяни. Кашьяпа Матанга та Дхармаратна. Канон з сорока двох розділів. Ань Шигао. Діяльність Цзімолоше (Кумарадживи) та Ван Аня. Література буддійської мудрощі (Праджняпарамітри). Діамантовий канон. Канон серця. Буддизм чистої землі. Буддійський рай. Канон будди безмежного світла. Буддійський підземний світ – канон Діцзанвана. Становлення Чань буддизму. Канон помосту. Діамантовий буддизм. Образи: Гуньїнь (яп. Канон). Майтреї (Мілефо), Самантабхадри та Кшитагарбхи у китайській літературі буддійського спрямування. Лотосова сутра. Школи буддійської думки.

Тема 4. Культура та література Китаю за часів епохи Тан.

Практичне заняття 2 (2 год.)

Епоха Тан як золота доба китайської літератури. Лі Бо, Ду Фу, Ван Вей, Цуй Хао, Бо Цюї. Особливості біографій та творчості основних постатей. Тематика творів.

Змістовний модуль 2. Література Японії класичного періоду

Тема 5. Література найдавнішої Японії.

Лекція 3 (2 год.)

Заселення Японських островів. Література найдавнішої Японії. Міфологічні записки Кодзіки. Хроніка Ніхон сьокі. Записи Фудокі. Образи духів сінто у класичній японській прозі. Міф про Ідзанагі та Ідзанамі. Міфи про потойбіччя. Міфи про Аматерасу. Міфи про природні сили. Вплив даосизму та китайського народного вчення про духів на формування сінто. Замовляння та ритуальні едикти. Рецепція буддійської та конфуціанської спадщини. Закони Сетоку-тайсьо.

Тема 6. Давня японська поезія.

Лекція 4 (2 год.)

Поетична антологія Японії Маньосю. Структура. Жанрова парадигма збірки. Образи природи у поезиці Маньосю. Арсенал художніх засобів. Форма текстів. Значущість для подальшої японської культури. Архаїчний пласт антології.

Тема 7. Розвиток японської класичної прози.

Практичне заняття 3 (2 год.)

Загальна характеристика. Жанр моногатарі. Казкові японські повісті. Такеторі-моногатарі («Повість про Такеторі»), «Отікубо-моногатарі» («Повість про красуню Отікубо»). Казковість сюжету. Японська літературна казка. Кі-но Цураюкі «Тоса-ніккі» («Щоденник з мандрівки до Тоса») (сер. Х в.). «Кагеро-ніккі», «Мітіцунано хана», «Сарасіна-ніккі» «Мурасакі-сікібу-ніккі». Жанрова парадигма «дзуйхіцу». Сей Сенагон «Макура-но сосі» як літературна пам'ятка доби Хейан».

Тема 8. Поетичні збірки Кокінсю, Сінкокінсю.

Практичне заняття 4 (2 год.)

Історія створення. Композиція. Поетика. Основні естетичні категорії: *макто*, *юген*. Передмова Кі-но Цураюкі – як перша теорія поезії в Японії, її сутність та вплив на подальшу традицію.

Змістовний модуль III. Аналіз літературних тенденцій творів класичного періоду Китаю та Японії

Тема 9. Класичний роман далекого сходу. Аналіз літературних тенденцій класичної китайської літератури на матеріалі роману-епопеї Ло Гуанчжун «Трицарство», «Річкові заплави».

Практичне заняття 5 (2 год.)

Життя та творчість Ло Гуаньчжуна. Роман Трицарство як історичний роман-епопея. Жанрова парадигма роману. Портретні характеристики головних героїв роману – Лю Бея, Чжан Фея, Гуань Юя, Цао Цао, Дун Чжо, Лю Бу. Другорядні герої роману. Роль історичних баталій у сюжеті роману. Образний ряд роману Трицарство. Роль поетичної вставки у романі. Елементи обрамленої повісті у романі Трицарство. Роль оповідки у романі. «Річкові заплави» як перший роман у жанрі У Ся. Річкові заплави як перший китайський роман.

Тема 10. Розвиток китайської класичної поезії. Розвиток китайського класичного театру

Практичне заняття 6 (2 год.)

Розвиток китайської класичної поезії періоду трицарства. Пісні Юефу. Розвиток китайської класичної поезії періоду північних та південних династій. Розвиток китайської класичної поезії за доби Суй. Розвиток китайської класичної поезії за доби Сун. Розвиток китайської класичної поезії за доби Юань. Розвиток китайської класичної поезії за доби Мін. Розвиток китайської класичної поезії за доби Цін. Історія китайської драми. Теорія індійського походження класичної китайської драматургії. Творчість Гуань Ханьціна. Драма доби Юань. Образа Доу Е. Знак терпіння. Китайська сирота. Навернення Лю Цуй. Сон Дунпо. Образний ряд та ампула китайської класичної драми.

Тема 11. Роман «Подорож на захід».

Практичне заняття 7 (2 год.)

Історія створення. Авторство. Основні сюжетні лінії. Вплив твору на подальшу китайську літературу. Подорож на Захід як буддійський роман – алегорія. Символізм головних героїв роману. Символізм категорії шляху у романі. Історичний Сюань Цзан та образ ченця у романі. Символізм подолання демонічних сил. Синтез буддійського надбання національності Хань та національних меншин Китаю у романі.

Тема 12. Роман «Гендзі моногатарі».

Практичне заняття 8 (2 год.)

Роман «Гендзі моногатарі». Роман як найдавніший роман у японській літературі. Образ принца Гендзі у романі. Жанрова парадигма роману. Портретні характеристики основних дійових осіб роману. Моно-но аваре – як основна естетична категорія роману. Авторство. Проблема датування. Основні відомості про Мурасакі Сікібу.

II. МОДУЛЬ «КУЛЬТУРНІ ТА МОВНО-ЛІТЕРАТУРНІ ЗВ'ЯЗКИ УКРАЇНИ З КРАЇНАМИ СХОДУ»

Змістовий модуль I.

Тема 1. Україна і Схід: витоки.

Лекція 1 (2 год.)

Давній схід у словнику і топонімії України. Східні : ремінісценції в українському фольклорі

Тема 2. Історія становлення та розвитку українського сходознавства та синології.

Практичне заняття 1 (2 год.)

Мовні зв'язки між українцями, китайцями та японцями до 1991 р. Започаткування вивчення східних мов. Місії, які очолювали українці. Відкриття центрів синології у Києві, Харкові та Одесі (XIX ст.). Київський Комерційний Інститут, як перший навчальний заклад, який готував кваліфікаційних кадрів зі знанням китайської мови. Ліквідація сходознавчих центрів в Україні у 30-х рр. XX ст. Започаткування викладання китайської мови у Львівському університеті у 50-х рр. XX ст., у Київському вищому загальновійськовому командному училищі та Київському суворовському військовому училищі.

Тема 3. Викладання східних мов на території України. Основні центри вивчення китайської мови.

Практичне заняття 2 (2 год.)

Сходознавство у Львівському університеті. З історії сходознавства на півдні України. Історія сходознавства в Криму. Сходознавство у Київському університеті імені Св. Володимира. Сприяння поширенню китайської мови та культури з боку уряду Китаю. Японістика в Україні: сучасний стан та досягнення. Історія створення інформаційно-культурних центрів китайської мови та культури на території України - Інститут Конфуція. Вищі навчальні заклади України, в яких викладається китайська мова та японська мова. Сходознавчі студії в Київському університеті імені Бориса Грінченка. «Школа

Конфуція» Київського університету імені Бориса Грінченка. Наукова школа «Японське суспільство: джерела-історія-сучасність»

Тема 4. Викладання української мови на території Китаю та Японії.

Практичне заняття 3 (2 год.)

Вивчення української мови в закладах Японії та Китаю. Історія (запровадження української мови в закладах освіти). Актуальна ситуація із вивченням української мови в Японії та Китаї. Сфера використання української мови в Японії та Китаї.

Змістовий модуль II.

Тема 5. Навчально-методичні здобутки української синології.

Лекція 2 (2 год.)

Інститут сходознавства імені А. Ю. Кримського. Сучасні українські синологи. Поаспектні методичні розробки, комплексні навчальні матеріали та словники китайської мови видані в Україні

Тема 6. Китайсько-українські культурні та наукові зв'язки.

Практичне заняття 4 (2 год.)

Фольклорно-міфологічний рівень перших українсько-китайських зв'язків. Кінець XVII ст. – XVIII ст. як період поширення в Україні відомостей про Китай. XIX ст. – українсько-китайські літературні зв'язки на тлі розвитку сходознавства в Україні. Дослідження й рецепція китайської літератури на теренах України. Праця «Український далекий світ» як перше ґрунтовне наукове дослідження літературних взаємин України та Китаю. Китай у творчості українських авторів.

Тема 7. Зв'язки України із Японією та Китаєм в сфері літератури.

Практичне заняття 5 (2 год.)

Історія вивчення української літератури в Японії та Китаї. Історія перекладів українських творів. Історія вивчення японської та китайської літератури в Україні; Історія перекладів японських та китайських творів в Україні.

Тема 8. Зв'язки в рамках культурного обміну.

Практичне заняття 6 (2 год.)

Представленість різних видів української культури: виставки, постійні експозиції витворів українського мистецтва, українські театральні вистави тощо в Японії та Китаї; співпраця в різних сферах культури (кінематограф, книговидавництво, музика тощо); Представленість різних видів китайської та японської культури: виставки, постійні експозиції витворів японського та

китайського мистецтва, театральні вистави тощо в Україні; співпраця в різних сферах культури (кінематограф, книговидання, музика тощо);

III. МОДУЛЬ «МЕТОДОЛОГІЯ ДОСЛІДЖЕНЬ АКТУАЛЬНИХ ПРОБЛЕМ СХІДНИХ МОВ І ЛІТЕРАТУР»

Змістовий модуль I.

Тема 1. Специфіка китаєзнавчої та японознавчої методології.

Лекція 1 (2 год.)

Історія методології вивчення мови в Китаї. Основні етапи розвитку мовознавства в Китаї. Ключові постаті та основні концепції та підходи до вивчення мови. Специфіка ієрогліфічної писемності та історія дослідження ієрогліфічного знаку. Історія вивчення мови в Японії. Основні етапи розвитку мовознавства в Японії. Ключові постаті та основні концепції та підходи до вивчення мови. Специфіка ієрогліфічної писемності та історія дослідження ієрогліфічного знаку. Лексикографічні традиції і Японії та Китаї. Відмінності та схожі риси. Типи словників. Специфіка ієрогліфічних словників.

Тема 2. Традиційна та сучасна системи методів дослідження мов в Китаї та Японії.

Практичне заняття 1 (2 год.)

Вплив західної лінгвістики на мовознавство в Японії та Китаю. Вплив китайського мовознавства в Японії. Перехід від традиційного до сучасного мовознавства. Основні постаті. Сучасні лінгвістичні тенденції в Китаї та Японії. Актуальні мовознавчі проблеми в Китаї та Японії. Орієнталістичні мовознавчі штудії за межами Китаю та Японії: основні досягнення та вплив на власне китайську та японську лінгвістику.

Тема 3. Проблеми вивчення китайської та японської мов.

Практичне заняття 2 (2 год.)

Особливості граматичного складу китайської мови. Основні підходи до вивчення граматики китайської мови. Внесок китайських та зарубіжних лінгвістів у вивчення проблем граматики китайської мови. Лексичний склад китайської мови. Рівень вивченості та основні підходи до вивчення лексики китайської мови. Актуальні лінгвістичні проблеми вивчення фонетики китайської мови. Особливості граматичного складу японської мови. Основні

підходи до вивчення граматики японської мови. Внесок японських та зарубіжних лінгвістів у вивчення проблем граматики японської мови. Лексичний склад японської мови. Рівень вивченості та основні підходи до вивчення лексики японської мови.

Тема 4. Проблеми вивчення ієрогліфіки.

Практичне заняття 3 (2 год.)

Особливості ієрогліфічного письма: історія виникнення, розвиток, концепції про походження ієрогліфічного знаку (в Китаї та Японії), відмінності сучасного ієрогліфічного письма від інших видів письма. Ієрогліфічні стилі в Китаї та Японії. Співвідношення ієрогліфічного письма та письма складовими абетками в Японії: історія та сучасний стан проблеми. Філософія ієрогліфа: основні концепції та підходи до розуміння ієрогліфіки: історія та сучасний стан проблеми. Ієрогліфічна картина світу: особливості ієрогліфічного пізнання дійсності, вплив на свідомість. Сприйняття та пізнання світу носіями ієрогліфічної писемності та тими, хто не користується ієрогліфами.

Змістовий модуль 2.

Тема 5. Проблеми вивчення літератури Китаю та Японії.

Лекція 2 (2 год.)

Історія вивчення літератури в Китаї та Японії. Основні етапи розвитку літературознавства в Китаї та Японії. Вплив західного літературознавства в Японії та Китаю. Вплив китайського літературознавства в Японії. Сучасні тенденції вивчення літературознавства в Китаї та Японії.

Тема 6. Вивчення традиційної китайської та японської поезики.

Практичне заняття 4 (2 год.)

Класична поезика в Китаї. Сучасна поезика в Китаї. Класична поезика в Японії. Сучасна поезика в Японії. Основні категорії і підходи до їх осмислення (*макото, моно-но аваре, юген, карумі, хосомі*,). Вплив класичної поезики Японії та Китаї на сучасну літературу. Ключові категорії та способи їх осмислення на Сході і на Заході.

Тема 7. Методологія вивчення китайської та японської літератури.

Практичне заняття 5 (2 год.)

Традиційні та сучасні підходи до вивчення китайської та японської

літератури. Мотоорі Норінага – як приклад традиційного філологічного аналітика. Вивчення китайської та японської літератури крізь призму структуралізму в літературознавстві, описової психології В. Дільтея, герменевтики Г.Г. Гадамера, аналітичної психології (К.Г. Юнг), осмислення проблем авторства (М. Фуко, Р. Барт), постмодерністську теорію (Ф. Джеймісон).

Тема 8. Вивчення мови та культури Сходу західними мислителями.

Практичне заняття 6 (2 год.)

Поняття про Дім Буття М. Хайдеггера. Зміст роботи «Діалог між японцем та тим, хто запитує». Метафізика східної мови крізь призму західноєвропейської філософії. Значення філософії мови для японського та китайського мовознавства. Осмислення сходу Роланом Бартом («Імперія знаків»). Психоаналітичний підхід до Сходу (виступи Ж. Лакан в Японії). Концепція Ж. Дерріда («Лист японському другу»).

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

№	Вид діяльності	Кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Всього
I. МОДУЛЬ «КЛАСИЧНІ ЛІТЕРАТУРИ СХОДУ»				
1.	Відвідування лекцій	1	4	4
2.	Відвідування практичних (семінарських) занять	1	8	8
3.	Виконання завдання з самостійної роботи (домашнього завдання)	5	12	60
4.	Робота практичному занятті, в т.ч. доповідь, дискусія, виступ, повідомлення	10	8	80
5.	Модульна контрольна робота	25	3	75
Максимальна кількість балів за модуль «Класичні літератури Сходу» 227 балів				
II. МОДУЛЬ «КУЛЬТУРНІ ТА МОВНО-ЛІТЕРАТУРНІ ЗВ'ЯЗКИ УКРАЇНИ З КРАЇНАМИ СХОДУ»				
1.	Відвідування лекцій	1	2	2
2.	Відвідування практичних (семінарських) занять	1	6	6
3.	Виконання завдання з самостійної роботи (домашнього завдання)	5	8	40

4.	Робота практичному занятті, в т.ч. доповідь, дискусія, виступ, повідомлення	10	6	60
5.	Модульна контрольна робота	25	2	50
Максимальна кількість балів за модуль «Культурні та мовно-літературні зв'язки України з країнами Сходу» 158 балів				
III. МОДУЛЬ «МЕТОДОЛОГІЯ ДОСЛІДЖЕНЬ АКТУАЛЬНИХ ПРОБЛЕМ СХІДНИХ МОВ І ЛІТЕРАТУР»				
1.	Відвідування лекцій	1	2	2
2.	Відвідування практичних (семінарських) занять	1	6	6
3.	Виконання завдання з самостійної роботи (домашнього завдання)	5	8	40
4.	Робота практичному занятті, в т.ч. доповідь, дискусія, виступ, повідомлення	10	6	60
5.	Модульна контрольна робота	25	2	50
Максимальна кількість балів за модуль «Методологія досліджень актуальних проблем мов і літератур» 158 балів				
Коефіцієнт розрахунку рейтингових балів становить $227+158+158/60 = 9,05$ Іспит – 40 балів				

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Самостійна робота студентів передбачає планове виконання ними наступних завдань: написання доповіді або творчої роботи на запропоновану викладачем тему; створення тематичного проекту; створення та проведення презентації творчого проекту одноосібно чи в співавторстві.

Критерії оцінювання самостійної роботи:

Суть підготовки студентами самостійного творчого завдання передбачає перевірку володіння відповідною лексикою та граматичними структурами, дотримання стилю завдання, що виконується; демонстрація якісного володіння писемним та усним мовленням.

Карта самостійної роботи студента

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали
I. МОДУЛЬ «КЛАСИЧНІ ЛІТЕРАТУРИ СХОДУ»		
<i>Змістовий модуль 1.</i>		
Тема 1. Книга пісень. Конфуціанський канон	Практичне заняття, модульний контроль, екзамен	5
Тема 2. Література даосизму. Поетична спадщина давнього південного Китаю. Чуські строфи	Практичне заняття, модульний контроль, екзамен	5
Тема 3. Література доби Цінь та Хань. Література китайського буддизму	Практичне заняття, модульний контроль, екзамен	5
Тема 4. Культура та література Китаю за часів епохи Тан	Практичне заняття, модульний контроль, екзамен	5
<i>Змістовий модуль 2.</i>		
Тема 5. Література найдавнішої Японії	Практичне заняття, модульний контроль, екзамен	5

Тема 6. Давня японська поезія	Практичне заняття, модульний контроль, екзамен	5
Тема 7. Розвиток японської класичної прози	Практичне заняття, модульний контроль, екзамен	5
Тема 8. Поетичні збірки Кокінсю, Сінкокінсю	Практичне заняття, модульний контроль, екзамен	5
Змістовий модуль 3.		
Тема 9. Класичний роман далекого сходу	Практичне заняття, модульний контроль, екзамен	5
Тема 10. Розвиток китайської класичної поезії. Розвиток китайського класичного театру.	Практичне заняття, модульний контроль, екзамен	5
Тема 11. Роман Подорож на Захід	Практичне заняття, модульний контроль, екзамен	5
Тема 12. Роман Гендзі моногатарі	Практичне заняття, модульний контроль, екзамен	5
<i>Разом: 45 год</i>	<i>Разом: 60 балів</i>	
II. МОДУЛЬ «КУЛЬТУРНІ ТА МОВНО-ЛІТЕРАТУРНІ ЗВ'ЯЗКИ УКРАЇНИ З КРАЇНАМИ СХОДУ»		
Змістовий модуль 1		
Тема 1. Україна і Схід: витоки. Становлення українського сходознавства	Практичне заняття, модульний контроль, екзамен	5
Тема 2. Історія розвитку українського сходознавства та синології	Практичне заняття, модульний контроль, екзамен	5
Тема 3. Викладання східних мов на території України	Практичне заняття, модульний контроль, екзамен	5
Тема 4. Викладання української мови на території Китаю та Японії	Практичне заняття, модульний контроль, екзамен	5
Змістовий модуль 2		
Тема 5. Навчально-методичні здобутки української синології	Практичне заняття, модульний контроль, екзамен	5
Тема 6. Китайсько-українські культурні та наукові зв'язки	Практичне заняття, модульний контроль, екзамен	5
Тема 7. Зв'язки України із Японією та Китаєм в сфері літератури	Практичне заняття, модульний контроль, екзамен	5
Тема 8. Зв'язки в рамках культурного обміну	Практичне заняття, модульний контроль, екзамен	5
<i>Разом: 25 год.</i>	<i>Разом: 40 балів</i>	
III. МОДУЛЬ «МЕТОДОЛОГІЯ ДОСЛІДЖЕНЬ АКТУАЛЬНИХ ПРОБЛЕМ СХІДНИХ МОВ І ЛІТЕРАТУР»		
Змістовий модуль 1		
Тема 1. Специфіка китаєзнавчої та японознавчої методології.	Практичне заняття, модульний контроль, екзамен	5
Тема 2. Традиційна та сучасна системи методів дослідження мов в Китаї та Японії	Практичне заняття, модульний контроль, екзамен	5
Тема 3. Проблеми вивчення китайської та японської мов	Практичне заняття, модульний контроль, екзамен	5

Тема 4.Проблеми вивчення ієрогліфіки	Практичне заняття, модульний контроль, екзамен	5
Змістовний модуль 2.		
Тема 5. Проблеми вивчення літератури Китаю та Японії	Практичне заняття, модульний контроль, екзамен	5
Тема 6. Вивчення традиційної китайської та японської поезиї.	Практичне заняття, модульний контроль, екзамен	5
Тема 7. Методологія вивчення китайської та японської літератури	Практичне заняття, модульний контроль, екзамен	5
Тема 8.Вивчення мови та культури Сходу західними мислителями	Практичне заняття, модульний контроль, екзамен	5
<i>Разом: 40 год.</i>	<i>Разом: 40 балів</i>	

6.3 Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Форма проведення: письмова

Максимальна кількість балів: 25 балів

Критерії оцінювання: модульна контрольна робота включає 5 завдань, правильне виконання яких оцінюється у 5 балів.

6.4 Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Форма проведення: письмова

Тривалість проведення: 60 хвилин.

Максимальна кількість балів: 40 балів

Критерії оцінювання: екзаменаційний білет включає два завдання з «Класичні літератури Сходу», правильна відповідь на кожне запитання оцінюється в 20 балів.

6.5 Орієнтовний перелік тем для семестрового контролю

Питання на іспит до модуля «КЛАСИЧНІ ЛІТЕРАТУРИ СХОДУ».

1. Вчитель сказав: якщо в людині природність переважає вихованість (文), він подібний до селяка. Якщо ж вихованість переважає природність, він подібний до вченого-книжника. Після того, як вихованість та природність в людині врівноважать одне одного, він стає шляхетним.

2. Прокоментуйте уривок: «Вчитель Лецзи почав вчитися. Прошло три роки, і я викорінив із серця думи про істинне і хибне, а вустам заборонив говорити про корисне і шкідливе. Лише тоді я удостоївся погляду Старого Шана. Прошло п'ять років, і в серці народилися нові думи про істинне і хибне, вустами я поновому заговорив про корисне та шкідливе. Лише тоді я удостоївся посмішки Старого Шана. Прошло сім років, і, даючи волю своєму серцю, я вже не думав ні про істинне, ні про хибне, даючи волю вустам, не говорив ні про корисне, ні про шкідливе. Лише тоді вчитель позвав мене і посадив поруч на циновці. Прошло дев'ять років, і як би не примушував я своє серце думати, як би не примушував свої вуста говорити, вже не відав, що для мене істинно, і що

хбно, що корисно, а що шкідливо. Перестав відрізняти внутрішнє від зовнішнього. І тоді всі почуття наче злилися в одне: зір уподібнився слуху, слух – нюху, нюх – смаку. Думка згустилася, а тіло звільнилося, кістки та м'язи сплавилися в одне. Я перестав відчувати, на що спирається тіло, на що ступає нога, про що думає серце, що таїться в мові. Тільки й всього. Тоді в законах природи для мене не залишилося нічого прихованого».

3. Прокоментуйте уривок: «Володарем Південного океану був Поспішний, володарем Північного океану – Раптовий, володарем центру – Хаос. Поспішний та Раптовий часто зустрічались на землі Хаосу, який приймав їх гостинно, і вони захотіли йому віддячити.

- Лише у Хаоса немає семи отворів, які є у кожної людини, щоб бачити, чути, їсти та дихати,- сказали вони. – Спробуємо зробити їх йому.

- Кожного дня вони робили по одному отвору, і на сьомий день Хаос помер» (Чжуанзци)

4. Прокоментуйте уривок: «Одного разу Чжуан Чжоу приснилось, що він – метелик, весело порхаючий метелик. [Він] щиро насолоджувався і не усвідомлював, що він - Чжоу. Але раптом проснувся, здивувався, що він - Чжоу, і не міг зрозуміти: чи то снилося Чжоу, що він – метелик, чи то метелику сниться [що вона] – Чжоу» (Чжуанзци).

5. Прокоментуйте уривок: «Снастями користуються при рибній ловлі. Наловивши риби, про снасті забувають. Пасткою користуються при ловлі зайців. Спіймавши зайця, забувають про пастку. Словами користуються для вираження думки. Знайшовши думку, забувають про слова. Де б мені знайти людину, що забув слова, щоб поговорити із ним!» (Чжуанзци)

6. Прокоментуйте уривок: «Конфуцій завжди ловив рибу вудочкою і не ловив сіткою; стріляв птицю, що летить і не стріляв птицю, що сидить». 君子·小人

7. Яка різниця в шляхах створення щасливої держави за Конфуцієм та даосами?

8. Естетика Сходу на прикладі вірша Тао Юань-Мін (365-427р.р.) «Я поставив свій дім...»

9. Прокоментуйте вислів Фудзівара Сюдзай: «Найприкріше - це вірші, написані людиною, яка не читала Гендзі-моногатарі. Навіть бовдур може проникнути в сутність поезії, якщо три рази підряд прочитає Гендзі-моногатарі». Роль поезії в романі. Естетичний принцип *моно-но-аваре* (物の哀). Ідеал шляхетної людини.

10. Розкрийте сутність поняття *Моно-но аваре*. Яке його місце в культурі Японії, зокрема в епоху Хейан?

11.Прокоментуйте тезу філолога Мотоорі Норінага (18 ст): «*Моно-но аваре* –

ядро і тема роману про Гендзі. Художній твір взагалі описує прекрасне. Тому письменник і звертається до світу людських почуттів, до людського серця як основного джерела прекрасного».

12. На яких засадах базується поетика епохи Хейан? Прокоментуйте вислів Кіно Цураюкі: *«Почуй солов'я в квітах, почув жабу у воді – що з того, що живе, не співає свою пісню?»* Яке відношення цей вислів має до поняття *макото*?

13. Історія та вимисел в жанрі ута-моногатарі. Умовність літератури. Якою постає функція літератури? Що має на увазі дослідник, говорячи: *«Людина на самоті, закінчивши читання, занурюється в роздуми – адже далі може бути так і так, і інакше, і лише коли остаточно гасне інерція обриву, «читання» можна вважати закінченим»* (Такахасі Сьодзі).

14. Особливості побудови Ямато-моногатарі. Позамовні засоби, які розширюють текст. Чому дослідники вважають, що текст танка в широкому сенсі слова може бути представлений у вигляді концентричних окружностей, з яких найменша буде представляти собою безпосередній запис вірша в 31 склад, а периферійні окружності будуть розширювати поняття тексту за рахунок різного роду семантичних комплексів з різними носіями, присутніх в культурі і тих, що мають ознаки естетичного? Що входить в «периферичні окружності» тексту танка в широкому розумінні? За рахунок яких засобів відбувається розширення тексту? Наведіть приклади.

15. Ісе-моногатарі як підручник віршувального мистецтва, підручник кохання і повість про мінливість життя. Емоції як основа композиційного принципу. Внутрішній зв'язок уривків. Структура.

16. Причини створення, функції, аудиторія Кодзікі та Ніхонгі. Структура текстів. Небесна та земна історія в текстах. Міф-квазіісторія-історія. Відбір і редакція «правильних» історичних подій. Ствердження історичної «правди» як головний мотив створення текстів. Поєднання різноманітних циклів міфів в єдину картину світу як головна ідеологічна задача Кодзікі. Легитимація правлячої династії. Монополія над історією. Текст як остаточна інстанція істинного стану речей.

17. 万葉集 як літературний пам'ятник: списки, час створення, датування, авторство, 万葉集辞典, 万葉学. Структура, об'єм, поетичні розміри. Мова. Особливості письмової фіксації. Шляхи адаптації китайської писемності.

18. В чому полягає краса невидимого в спектаклі Но? Чому спектакль вважається «містерією людської душі»? В чому містицизм дійства. Що таке *мономане*? Яка естетична концепція лежить в основі театру Но?

19. Основні художні відкриття Сайкаку. Іронія. Пародійне зниження. Трегедійність

20. Нові духовні засади в епоху Токугава. Як в цю епоху розуміється свобода? Хто виявляється тепер основним персонажем творів і чому?
21. Особливості епохи Едо. Зміна культурної парадигми: нове розуміння і нові художні смаки. Літературні та театральні вподобання городян. Стратифікація суспільства в епоху Токугава.
22. Тікамацу Мондзаемон. Місто в театрі, нове в драматургії, природа конфлікту; Історія та особливості театру Кабукі.
23. Яку роль відіграє дзен-буддизм в мистецтві, зокрема, літературі Японії? Чому мистецтво має зв'язок із дзен і в чому проявляється?
24. Новаторство в поезії М. Басьо. Поетика. Сутність основних естетичних категорій Басьо. Що значить його вислів «Щоб зобразити сосну, треба вчитися у сосни»?
25. В яких даних «Нотаток з нічев'я» найвиразніше видна естетична програма автора, яким постає нове світовідчуття людини?
26. Поведінка, внутрішні якості самураїв в військових епопеях гункі та самурайських трактатах 18 сторіччя. Виникнення прошарку самураїв. Кодекс самурая: становлення та завершальна форма. Значення самурайської естетики для японської літератури та культури. Прояви в історії 20 сторіччя.
27. «Записк з келії». Контекст, в якому створювався текст, його структура, зв'язок епохи та релігії в тексті.
28. «Нотатки знічев'я». Поетика твору. Авторська позиція щодо світу. Культурна позиція автора.
29. Поезія Японії 8-18 сторіччя. Основні етапи, ключові засади. Концептуальні відмінності танка і хайку.
26. Роль буддизму в літературі Японії і Китаю. Як змінювалася література з точки зору впливу буддизму? Основні відмінності між текстами різних епох.

Питання на іспит до модуля «КУЛЬТУРНІ ТА МОВНО-ЛІТЕРАТУРНІ ЗВ'ЯЗКИ УКРАЇНИ З КРАЇНАМИ СХОДУ»

1. Історія вивчення української мови в Японії (запровадження української мови в закладах освіти).
2. Актуальна ситуація із вивченням української мови в Японії (кількість закладів, тих, хто вивчають тощо).
3. Сфера використання української мови в Японії.
4. Історія вивчення японської мови в закладах України (запровадження японської мови в закладах освіти).

5. Актуальна ситуація із вивченням японської мови в Японії (кількість закладів, тих, хто вивчають тощо).
6. Сфера використання японської мови в Україні.
7. Історія вивчення української літератури в Японії.
8. Історія перекладів українських творів (відколи, кількість, що саме).
9. Історія вивчення японської літератури в Україні.
10. Історія перекладів японських творів в Україні (відколи, кількість, що саме).
11. Представленість різних видів української культури: виставки, постійні експозиції витворів українського мистецтва, українські театральні вистави тощо в Японії; співпраця в різних сферах культури (кінематограф, книговидання, музика тощо).
12. Представленість різних видів японської культури: виставки, постійні експозиції витворів японського мистецтва, японські театральні вистави тощо в Україні; співпраця в різних сферах культури (кінематограф, книговидання, музика тощо).
13. Історія вивчення української мови в закладах Китаю (запровадження української мови в закладах освіти).
14. Актуальна ситуація із вивченням української мови в Китаї (кількість закладів, тих, хто вивчають тощо).
15. Сфера використання української мови в Китаї.
16. Історія Вивчення китайської мови в закладах України (запровадження китайської мови в закладах освіти).
17. Актуальна ситуація із вивченням китайської мови в Китаї (кількість закладів, тих, хто вивчають тощо).
18. Сфера використання китайської мови в Україні.
19. Історія вивчення української літератури в Китаї.
20. Історія перекладів українських творів (відколи, кількість, що саме).
21. Історія вивчення китайської літератури в Україні.
22. Історія перекладів китайських творів в Україні (відколи, кількість, що саме).
23. Представленість різних видів української культури: виставки, постійні експозиції витворів українського мистецтва, українські театральні вистави тощо в Китаї; співпраця в різних сферах культури (кінематограф, книговидання, музика тощо).

24. Представленість різних видів китайської культури: виставки, постійні експозиції витворів китайського мистецтва, китайські театральні вистави тощо в Україні; співпраця в різних сферах культури (кінематограф, книговидання, музика тощо).

Питання на іспит до модуля «МЕТОДОЛОГІЯ ДОСЛІДЖЕНЬ АКТУАЛЬНИХ ПРОБЛЕМ СХІДНИХ МОВ І ЛІТЕРАТУР».

1. Історія вивчення мови в Китаї. Основні етапи розвитку мовознавства в Китаї. Ключові постаті та основні концепції та підходи до вивчення мови.
2. Специфіка ієрогліфічної писемності та історія дослідження ієрогліфічного знаку.
3. Історія вивчення мови в Японії. Основні етапи розвитку мовознавства в Японії. Ключові постаті та основні концепції та підходи до вивчення мови.
4. Лексикографічні традиції і Японії та Китаї. Відмінності та схожі риси. Типи словників. Специфіка ієрогліфічних словників.
5. Вплив західної лінгвістики на мовознавство в Японії та Китаю. Вплив китайського мовознавства в Японії. Перехід від традиційного до сучасного мовознавства. Основні постаті.
6. Сучасні лінгвістичні тенденції в Китаї та Японії. Актуальні мовознавчі проблеми в Китаї та Японії.
7. Орієнталістичні мовознавчі студії за межами Китаю та Японії: основні досягнення та вплив на власне китайську та японську лінгвістику.
8. Особливості граматичного складу китайської мови. Основні підходи до вивчення граматики китайської мови. Внесок китайських та зарубіжних лінгвістів у вивчення проблем граматики китайської мови.
9. Лексичний склад китайської мови. Рівень вивченості та основні підходи до вивчення лексики китайської мови.
10. Актуальні лінгвістичні проблеми вивчення фонетики китайської мови.
11. Особливості граматичного складу японської мови. Основні підходи до вивчення граматики японської мови. Внесок японських та зарубіжних лінгвістів у вивчення проблем граматики японської мови.
12. Лексичний склад японської мови. Рівень вивченості та основні підходи до вивчення лексики японської мови.
13. Особливості ієрогліфічного письма: історія виникнення, розвиток, концепції про походження ієрогліфічного знаку (в Китаї та Японії), відмінності сучасного ієрогліфічного письма від інших видів письма.

14. Ієрогліфічні стилі в Китаї та Японії. Співвідношення ієрогліфічного письма та письма складовими абетками в Японії: історія та сучасний стан проблеми.
15. Філософія ієрогліфа: основні концепції та підходи до розуміння ієрогліфіки: історія та сучасний стан проблеми. Ієрогліфічна картина світу: особливості ієрогліфічного пізнання дійсності, вплив на свідомість. Сприйняття та пізнання світу носіями ієрогліфічної писемності та тими, хто не користується ієрогліфами.
16. Поняття про Дім Буття М. Хайдеггера. Зміст роботи «Діалог між японцем та тим, хто запитує». Метафізика східної мови крізь призму західноєвропейської філософії. Значення філософії мови для японського та китайського мовознавства.
17. Історія вивчення літератури в Китаї. Основні етапи розитку літературознавства в Китаї.
18. Історія вивчення літератури в Японії. Основні етапи розитку літературознавства в Японії.
19. Вплив західного літературознавства в Японії та Китаю. Вплив китайського літературознавства в Японії.
20. Сучасні тенденції вивчення літературознавства в Китаї та Японії.
21. Діяльність теоретика літератури Мотоорі Норінага.
22. Вивчення китайської та японської літератури крізь призму структуралізму в літературознавстві, описової психології В. Дільтея, герменевтики Г.Г. Гадамера, аналітичної психології (К.Г. Юнг), осмислення проблем авторства (М. Фуко, Р. Барт), постмодерністську теорію (Ф. Джеймісон).
23. Осмислення сходу Роланом Бартом («Імперія знаків»). Психоаналітичний підхід до Сходу (виступи Ж. Лакан в Японії). Концепція Ж. Дерріда («Лист японському другу»)

6.6 Шкала відповідності оцінок

Рейтин- гова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
А	90 – 100	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими

	балів	незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. Навчально-методична карта дисципліни «Сходознавчі студії»

Разом: 270 год., лекційні заняття – 16 год., практичні заняття – 40 год., МК – 14 год., самостійна робота – 110 год., семестровий контроль – 30 год.

I. МОДУЛЬ «КЛАСИЧНІ ЛІТЕРАТУРИ СХОДУ»									
Модулі	Змістовний модуль 1			Змістовний модуль 2			Змістовний модуль 3		
Теми лекція та практичних занять	Тема 1-4			Тема 5-8			Тема 9-12		
Кількість балів за присутність на лекційних заняттях	1	1		1	1				
Кількість балів за присутність на практичних заняттях	2x16=2			2x106=2			4x16=4		
Максимальна кількість балів за роботу на практичних заняттях	2x106=20			2x106=20			4x106=40		
Виконання самостійної роботи	4x56=20			4x56=20			4x56=20		
Модульний контроль	Модульна контрольна робота №1 (25 балів)			Модульна контрольна робота №2 (25 балів)			Модульна контрольна робота №3 (25 балів)		
Кількість балів за модулі	227 балів								
II. МОДУЛЬ «КУЛЬТУРНІ ТА МОВНО-ЛІТЕРАТУРНІ ЗВ'ЯЗКИ УКРАЇНИ З КРАЇНАМИ СХОДУ»									
Модулі	Змістовний модуль 1			Змістовний модуль 2					
Теми лекційних і практичних занять	Тема 1-4			Тема 5-8					
Кількість балів за присутність на лекційних заняттях	1			1					
Кількість балів за присутність на практичних заняттях	3x16=3			3x16=3					
Максимальна кількість балів за роботу на практичних заняттях	3x106=30			3x106=30					
Виконання самостійної роботи	8x56=40			8x56=40					

Модульний контроль	Модульна контрольна робота №1 (25 балів)	Модульна контрольна робота №2 (25 балів)
Разом за семестр	158 балів	
III. МОДУЛЬ «МЕТОДОЛОГІЯ ДОСЛІДЖЕНЬ АКТУАЛЬНИХ ПРОБЛЕМ СХІДНИХ МОВ І ЛІТЕРАТУР»		
Модулі	Змістовний модуль 1	Змістовний модуль 2
Теми лекційних і практичних занять	Тема 1-4	Тема 5-8
Кількість балів за присутність на лекційних заняттях	1	1
Кількість балів за присутність на практичних заняттях	3x16=3	3x16=3
Максимальна кількість балів за роботу на практичних заняттях	3x106=30	3x106=30
Виконання самостійної роботи	8x56=40	8x56=40
Модульний контроль	Модульна контрольна робота №1 (25 балів)	Модульна контрольна робота №2 (25 балів)
Разом за семестр	158 балів	

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

І) Основна до модуля «Класичні літератури Сходу»

1. Мурасакі Сікібу. Повість про Гендзі. Х., Фоліо, 2018-2020.
2. Zhang Longxi. A History of Chinese Literature Routledge, 2022.
3. Book of Songs: A New Translation of Selected Poems from the Ancient Chinese Anthology. Amber Books, 2021.
4. Lao Tzu: Tao Te Ching: A Book about the Way and the Power of the Way. Shambhala, 2019.
5. Confucius. The Analects. Grapevine India, 2022.
6. Tao Yuanming: The Complete Works. Peach Blossom Press , 2022.

7. William C. Hedberg *The Japanese Discovery of Chinese Fiction: The Water Margin and the Making of a National Canon*. Columbia University Press, 2019.
8. Scott W. Gregory *Bandits in Print: "The Water Margin" and the Transformations of the Chinese Novel*. Cornell East Asia Series, 2023.
9. Cao Xueqin. *The Dream of the Red Chamber*. Open Road Media, 2020.
10. Luo Guanzhong. *The Romance of the Three Kingdoms Penguin Classics*, 2018.

II) Додаткова до модуля «Класичні літератури Сходу»

11. Graziani, R. *Fiction and philosophy in the Zhuangzi: An introduction to early Chinese Taoist thought*. New York: Bloomsbury Publishing, 2020
12. Kwek Dorothy H. B. *Critique of imperial reason: Lessons from the Zhuangzi*. *Dao* #18, 2019. 411-433.
13. *The Authorship of the Zhuangzi. Dao companion to the philosophy of the Zhuangzi (43–97)*. Cham, Switzerland: Springer, 2022.
14. Sterckx Roel. *Ways of Heaven: An Introduction to Chinese Thought*, New York: Basic Books, 2019.
15. *Water Margin (Teens Version With Pinyin for Difficult Characters)*, 2022
16. 山口博. *こんなにも面白い万葉集*. PHP研究所, 2019
17. 康弘小暮. *小説源氏物語*、2023
18. 片岡良一. 井原西鶴. Legare Street Press, 2022
19. 松尾芭蕉. *俳句700*。久永堂書店、2022
20. *古今和歌集*。上海译文出版社、2018
21. 深町健一郎 *伊勢物語とその周辺*。ディスカヴァー・トゥエンティワン、2022

III) Основна до модуля

«Методологія досліджень актуальних проблем східних мов і літератур»

1. Bambrick-Santoyo Paul, Chiger Stephen. Love & Literacy: A Practical Guide to Finding the Magic in Literature (Grades 5-12). Jossey-Bass, 2021.
2. Barjesteh Hamed. Critical Appraisal of Language Teaching Methodology. Society Publishing, 2021.
3. Brown H. Douglas, Abeywickrama Priyanvada. Language Assessment: Principles and Classroom Practices. Pearson Education ESL, 2018.
4. Jennifer Fletcher. Teaching Literature Rhetorically: Transferable Literacy Skills for 21st Century Students. Stenhouse Publishers, 2018.
5. Qian Yufang, Ye Mengdi. Theory, Method and Practice in Media Discourse (Chinese Discourse). Global Century Press, 2021.
6. Papaioannou E. Optimise Your Teaching Competences - New Teaching Methodologies and CLIL Applications in ELT: Content and Language Integrated Learning Techniques for Foreign Language Teachers. Westwood Books Publishing, 2022.
7. Shiping Hua. Paradigm Shifts in Chinese Studies. Palgrave Macmillan, 2022.

IV) додаткова до модуля

«Методологія досліджень актуальних проблем східних мов і літератур»

8. Dikilitas Kenan, Reynolds Kate Mastruserio. Research Methods in Language Teaching and Learning: A Practical Guide (Guides to Research Methods in Language and Linguistics). Wiley-Blackwell, 2022.
9. Horwitz Elaine K.. Becoming a Language Teacher: A Practical Guide to Second Language Learning and Teaching (2nd Edition) (Language Teaching Insights). Castledown Publishers, 2020.
10. Mackey Alison Second Language Research: Methodology and Design. Routledge, 2021.

V) Основна до модуля

«Культурні та мовно-літературні зв'язки України з країнами сходу»

1. Йошіхіко Окабе. Історія японсько-українських відносин 1915-1937 рр. Львів, 2021.
2. 岡部 芳彦. 『ウクライナを知るための65章』. 明石書店, 2018.
3. 岡部 芳彦. 『日本・ウクライナ交流史 1915-1937年』. 神戸学院大学出版会, 2021.
4. 岡部 芳彦. 『日本・ウクライナ交流史 1937年-1953年』. 神戸学院大学出版会, 2022.
5. 岡部 芳彦. 『本当のウクライナ 訪問35回以上、指導者たちと直接会ってわかったこと -』. ワニブックスPLUS新書, 2022.
6. 岡部 芳彦. 『魂の叫び ゼレンスキー大統領100の言葉』. 宝島社, 2022.
7. 岡部 芳彦. 『Yahoo! ニュースが認めた細かすぎる公式コメントをさらに細かく深掘りしたロシア・ウクライナ戦争解説』. ワニブックスPLUS新書 新書, 2023.
8. ヴィオレッタ・ウドヴィク. 日本とウクライナ 二国間関係120年の歩. インターブックス, 2022.

VI) додаткова до модуля

«Культурні та мовно-літературні зв'язки України з країнами сходу»

1. Йошіхіко Окабе «Діяльність ОУН в Харбіні та візит делегатів ОУН в Японію у 1937 р.: Григорій Купецький та японці» // Сходознавство, 2021.
2. Йошіхіко Окабе «Зустріч японської та української культури. Українська театральна трупа в Японії у 1916 році» // Сходознавство, 2021.
3. Йошіхіко Окабе «Голодомор очима японців» // Сходознавство, 2020.

4. Йошіхіко Окабе «УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ РУХ У МАНЬЧЖУРІЇ (на основі праць Івана Світа)» // Наукові записки Національного університету «Острозька академія», 2020 р.
5. Йошіхіко Окабе «Українські рухи» в Маньчжурії: призабута історія японсько-українських відносин» // «Арена», 2017 р.
6. Кіктенко В. О. Історія українського китаєзнавства (XVIII – початок ХХІ століття). Київ, 2018. 388 с.
7. Кіктенко В. О. Дослідження Китаю та викладання китайської мови в Київському комерційному інституті (1913-1918), *Україна-Китай*, Київ, 2019. №2 (16), липень: 20 років журналу. С. 88-99.
8. Кіктенко В.О. Науково-освітнє співробітництво між Україною та КНР у період 2016-2020 рр. *Східний світ*, НАН України, Ін-т сходознавства ім. А.Ю. Кримського. Київ, 2021. № 4. С. 33-55.
9. Кіктенко В.О. Нові можливості для співпраці науковців України та Китаю. У дослідницькій мережі мозкових центрів "Поясу та Шляху". *Україна - Китай / Укр. асоц. китаєзнавців ТОВ "Компанія "Ти і Право" Ленінський Груп"*. Київ, 2019. № 2 (16), липень : 20 років журналу. С. 28-41.
10. Україна - Китай / Ін-т сходознавства ім. А.Ю. Кримського Нац. акад. наук України. Київ : Інститут сходознавства ім. А.Ю. Кримського № 1 (7), спец. вип. : 25 років встановлення дипломатичних відносин між Україною та Китайською Народною Республікою. 2017. 176 с.
11. Герасимчук С., Пойта Ю. Україна – Китай після 2014: нова сторінка у відносинах Можливості і перспективи, перешкоди і ризику. Київ, Фонд імені Фрідріха Еберта, Представництво в Україні [Електронний документ]. Режим доступу: <https://prismua.org/wp-content/uploads/2018/09/%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%96%CC%88%D0%BD%D0%B0-%D0%9A%D0%B8%D1%82%D0%B0%D0%B8%CC%86-%D0%BF%D1%96%D1%81%D0%BB%D1%8F-2014-1.pdf>